Valiokunnan mietintö MmVM 9/2026 vp─ HE 30/2026 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 30/2026 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty ympäristövaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsälain, luonnonsuojelulain ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (HE 30/2026 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- ympäristövaliokunta YmVL 15/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- lainsäädäntöneuvos Outi Kumpuvaara, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Kirsi Taipale, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Antti Leinonen, maa- ja metsätalousministeriö
- asiantuntija Saana Kaipanen, maa- ja metsätalousministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pasi Kallio, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Leila Suvantola, ympäristöministeriö
- tutkimusprofessori Matti Koivula, Luonnonvarakeskus
- metsälainsäädännön johtava asiantuntija Janne Uitamo, Suomen metsäkeskus
- tutkija Aili Jukarainen, Suomen ympäristökeskus
- toimitusjohtaja Karoliina Niemi, Metsähallitus Metsätalous Oy
- metsäasiantuntija Lea Jylhä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- luontopolitiikan päällikkö Helena Herttuainen, Metsäteollisuus ry
- elinkeinopäällikkö Jimi Rajajärvi, Sahateollisuus ry
- monimuotoisuusasiantuntija Liisa Toopakka, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- metsäasiamies Anders Portin, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf

Valmis
5.1

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- oikeusministeriö
- maa- ja metsätalousministeriö
- Suomen Luontopaneeli
- ympäristöministeriö
- Lupa- ja valvontavirasto
- Metsäbiotalouden tiedepaneeli
- BirdLife Suomi ry
- Koneyrittäjät ry
- Maanomistajain Liitto ry ja Suomen yhteismetsät ry
- METO - Metsäalan Asiantuntijat ry
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- WWF Suomi

Viitetiedot

Maa- ja metsätalousvaliokunta on aiemmin antanut asiasta mietinnön MmVM 7/2026 vp.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi metsälakia, luonnonsuojelulakia ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettua lakia. Metsälakiin lisättäisiin metsänhakkuuta ja muuta metsätalouden harjoittamista koskevat rajoitukset ja velvoitteet linnuston huomioon ottamiseksi. Samoin täydennettäisiin metsälain seuraamussääntelyä. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää kansallista sääntelyä erityisesti liittyen pesintäaikaisiin metsänhakkuisiin. Sääntelyn taustalla on EU:n tuomioistuimen ratkaisu, jossa tuomioistuin täsmensi EU:n lintudirektiivin tulkintaa. Luonnonsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi lintujen häirintäkiellon toimeenpanoa selkeyttävät säännökset, jotta kansallinen sääntely vastaisi lintudirektiivin sisältöä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta metsätalouden harjoittamisen yhteydessä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian keväällä 2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi metsälakia (1093/1996), luonnonsuojelulakia (9/2023) ja Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annettua lakia (419/2011), jäljempänä metsätietolaki. Esityksen tavoitteena on selkeyttää luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin (2009/147/EU), jäljempänä lintudirektiivi, kansallista toimeenpanoa Euroopan unionin tuomioistuimen tuoreen oikeuskäytännön edellyttämällä tavalla. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi rajoitetusta puunkorjuukiellosta sekä sallitussa metsänkäsittelyssä käytettävistä toimenpiteistä, joita noudattamalla tehtyä metsänkäsittelyä ei pidetä lintudirektiivin

5 artiklassa tarkoitettuna tahallisena, kiellettynä toimintana. Hallituksen esityksessä esitetyistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä eräin muutoksin.

Lintudirektiivin säännöksiä toimeenpannaan kansallisesti luonnonsuojelulain, metsästyslain ja jatkossa myös metsälain sääntelyllä. Lintudirektiivin 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava yleisen, luonnonvaraisina elävien lintulajien kattavan suojelujärjestelmän luomiseksi tarvittavat toimenpiteet, joilla kielletään muun muassa lintujen tahallinen tappaminen tai pyydystäminen (a alakohta), pesien ja munien tahallinen tuhoaminen tai vahingoittaminen (b alakohta) sekä lintujen tahallinen häirintä erityisesti lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana, jos häirintä vaikuttaisi merkittävästi lintudirektiivin tavoitteisiin (d alakohta). EU:n tuomioistuimen 1.8.2025 antamassa ratkaisussa Voore Mets ja Lemeks Põlva (C-784/23), jäljempänä Voore Mets -ratkaisu, tuomioistuin täsmensi lintudirektiivin tulkintaa erityisesti pesintäaikaisten hakkuiden osalta.

EU:n tuomioistuimen mukaan lintudirektiivin 5 artiklassa säädettyjä kieltoja sovelletaan sellaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena on lintujen pyydystäminen, tappaminen ja häirintä taikka niiden pesien tai munien tuhoaminen tai vahingoittaminen, sekä sellaiseen toimintaan, jolla ei ilmeisellä tavalla ole tällaista tarkoitusta, mutta joka kuitenkin sisältää hyväksynnän tällaisen pyydystämisen, tappamisen, häirinnän, tuhoamisen tai vahingoittamisen mahdollisuudesta. Lisäksi lintudirektiivin 5 artiklan d alakohtaa on tulkittava siten, että häirintä erityisesti lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana on kiellettävä sikäli kuin sillä olisi merkittävä vaikutus kyseisten lintulajien kantojen ylläpitämistä tyydyttävällä tasolla taikka niiden saattamista kyseiselle tasolle koskevaan tavoitteeseen. Edellä kuvattu oikeuskäytäntö on johtanut tilanteeseen, jossa metsäalan toimijoille on epäselvää, miten lintudirektiivin täsmentynyt tulkinta vaikuttaa metsänkäsittelyyn ja puunkorjuuseen lintujen pesintäaikana.

Esityksen lähtökohtien arviointia

Luonnonsuojelulakiin sisältyvät säännökset lintudirektiivin 5 artiklan toimeenpanosta jäävät edelleen voimaan, eikä esityksellä muuteta suojelujärjestelmän perusratkaisuja, kuten luonnonvaraisina elävien lintulajien suotuisan suojelun tason seurantaa taikka lintujen tappamisen tai pesien vahingoittamisen kieltoa. Hallituksen esityksen keskeisenä tavoitteena on sovittaa yhteen luonnonsuojelulain 70 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu tahallisen häirinnän kielto ja sellainen taloudellinen toiminta, jolla tahattomasti häiritään lintulajien yksilöitä. Luonnonsuojelulain 82 §:n 1 momentin mukaan aluetta saa eläinten rauhoitusta koskevien säännösten estämättä käyttää maa- ja metsätalouteen tai tavanomaiseen rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Tätä niin kutsuttua yleispoikkeusta ehdotetaan jatkossa sovellettavaksi myös lintujen häirinnän kieltoon, jos häirinnästä ei aiheudu haittaa uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle. Valiokunta yhtyy ympäristövaliokunnan lausunnossa (YmVL 15/2026 vp — HE 30/2026 vp) esitettyyn arvioon ja pitää luonnonsuojelulakiin ehdotettuja muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

Viitaten siihen, mitä ympäristövaliokunnan lausunnossa (YmVL 15/2026 vp) on todettu yleispoikkeuksen laajentamisesta lintujen häirinnän kieltoon, valiokunta katsoo, ettei esityksessä ehdotettu ratkaisu sallia metsänkäsittely tietyin reunaehdoin lintujen pesimäaikaan ja rajata sallitun metsänkäsittelyn piiristä uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymistä haittaava häirintä ja sellainen häirintä, joka aiheuttaa muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai sen saavuttamiselle, käytännössä muuta nykyisten luonnonsuojelulain säännösten mukaista lintulajin kannan suojelun vaatimustasoa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan luonnonsuojelulakiehdotuksen 82 §:ssä ja metsälakiehdotuksen 10 c §:ssä tarkoitettu rajoitettu metsänkäsittelyn salliminen myös täyttää lintudirektiivin edellyttämän suojelun vähimmäistason Voore Mets -ratkaisun valossa.

Hallituksen esityksen keskeisenä tavoitteena on täsmentää niitä edellytyksiä, joilla metsänkäsittelyä voidaan tehdä lintujen pesintäaikana. Metsälakiehdotukseen sisältyvät rajoitukset koskevat erityisesti lintujen pesinnän aikaista puunkorjuuta ja muuta metsänkäsittelyä. Alueen linnuston ennakkoarviointia ja pesien vahingoittamiskieltoa sovelletaan kuitenkin myös muuhun metsänkäsittelyyn, kuten maanmuokkaus, taimikonhoito, metsäteiden rakentaminen ja ojien kunnostus. Edellä mainitut rajoitukset ja ennalta ehkäisevät toimenpiteet turvaavat luonnonsuojelulain mukaisten lintujen tappamisen kiellon sekä pesien ja pesivien lintujen jälkeläisten vahingoittamisen kiellon noudattamista sekä täsmentävät, milloin metsänkäytön yhteydessä tapahtuvaa, tahatonta lintujen häirintää pesimäaikana ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna kiellettynä, tahallisena häirintänä. Kun toimija on ensin ehdotetun metsälain 10 c §:n 1 momentin mukaisesti arvioinut käsittelyalueen linnustoa, toteuttanut asianmukaiset ennalta ehkäisevät toimenpiteet, noudattanut pesinnän kannalta keskeisille ajankohdille 2 ja 3 momentissa säädettyjä hakkuurajoituksia ja 4 momentissa säädettyä petolintujen pesien häirintäkieltoa sekä sen lisäksi pidättäytynyt vahingoittamasta havaittuja linnunpesiä, voidaan katsoa, että tällaisessa toiminnassa ei ole Voore Mets -ratkaisussa tarkoitetulla tavalla hyväksytty lintujen tappamista, häirintää tai pesien vahingoittamista.

Hallituksen esityksessä todetaan, että merkittävin metsänkäsittelyn suora vaikutus liittyy pesien vahingoittamista koskevan kiellon toteutumiseen sekä tiettyjen häirinnälle alttiiden lajien pesinnän onnistumiseen. Metsänkäsittelyssä tappamista koskevaa kieltoa pyritään toteuttamaan ensi sijassa pesien vahingoittamista koskevan kiellon kautta ja suojaamalla lentokyvyttömiä poikasia, sillä metsänkäsittely ei juurikaan aiheuta aikuisten lintujen kuolemia. Valiokunnan saamassa selvityksessä korostetaan, että kielto vahingoittaa maastossa havaittuja linnun pesiä, joissa pesintä on käynnissä, koskee kaikkia metsiä. Kielto on voimassa ilman aikarajoitusta. Lisäksi luonnonsuojelulain 70 §:ssä säädetty kielto vahingoittaa toistuvasti käytössä olevia pesiä on edelleen voimassa. Ennalta ehkäisevänä toimenpiteenä metsälakiin ehdotetaan velvoitetta säästää kaikki edellisen puusukupolven isot haavat, kolopuut ja pystylahopuut metsälakiehdotuksen 10 c §:n 2 momentissa määriteltynä aikana riippumatta siitä, havaitaanko niissä linnun pesiä.

Häirinnälle alttiita lajeja ovat tyypillisesti isot petolinnut, jotka aloittavat pesinnän aikaisin kevättalvella ja joilla haudonta ja poikasten kasvatusaika on pitkä. Metsäelinympäristöissä esiintyvistä ja Suomessa yhä pesivistä uhanalaisista lintulajeista maakotkalla ja huuhkajalla pyynti tai häirintä on mainittu yhtenä uhanalaisuuteen johtaneista syistä tai uhkatekijänä. Suurten

petolintujen pesäpuiden suojelusta säädetään luonnonsuojelulain 73 §:ssä. Maakotkan, merikotkan, kiljukotkan, pikkukiljukotkan tai sääksen pesäpuu, jossa oleva pesä on toistuvasti käytössä ja selvästi nähtävissä, on rauhoitettu. Ehdotetun metsälain 10 c §:n mukaan metsän hoitaminen ja käyttäminen on kiellettyä harvalukuisten petolintujen pesien läheisyydessä, jos siitä voi aiheutua sellaista häirintää, joka johtaa pesinnän keskeytymiseen, jollei siihen ole myönnetty luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla poikkeuslupaa. Luonnollisesti tällaisen kiellon noudattaminen edellyttää jo toimenpiteiden suunnitteluvaiheesssa tietoa harvalukuisen petolinnun pesästä, pesän tunnistamista maastossa ja lajitietoutta siltä osin kuin toimijan on arvioitava, voiko suunnitellusta metsänkäytöstä aiheutua pesinnän keskeytyminen.

Petolintujen pesäpuiden paikkatietoja käytetään laajasti metsätaloustoiminnassa. Salassa pidettävät lajitiedot luovutetaan toimijalle vasta metsänkäyttöilmoituksen tekemisen jälkeen. Tähän liittyy käytännön ongelmia, joita esityksessä ehdotetaan ratkaistaviksi. Pesien tuhoutumista ja pesinnän häiriintymistä ennalta ehkäiseviin ja estäviin toimenpiteisiin liittyy olennaisesti ehdotus luonnonsuojelulain 120 §:n täydentämisestä säännöksellä, jonka mukaan maanomistajalla, hakkuuoikeuden haltijalla ja sillä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka ovat välttämättömiä metsälain 10 c §:ssä säädetyn huomioon ottamiseksi toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Myös metsälain 10 d §:ään ehdotetaan vastaavaa sääntelyä. Valiokunta pitää näitä ehdotuksia tarpeellisina ja kannatettavina. Tiedonsaantiin ja -luovuttamiseen liittyviä kysymyksiä se arvioi tarkemmin jäljempänä.

Valiokunnan saamissa lausunnoissa on kannatettu ratkaisua, jossa pesien vahingoittamisen ja lintujen häirinnän kiellon toteuttamisesta metsänkäsittelyssä säädetään tarkemmin nimenomaan metsälaissa. Valiokunta yhtyy tähän näkemykseen. Ympäristövaliokunnan tavoin maa- ja metsätalousvaliokunta pitää hallituksen esitystä hyvin laadittuna. Esityksessä on selvitetty kattavasti Suomessa pesivien lintulajien tilaa, metsänkäsittelyn ja muun ihmistoiminnan vaikutuksia lintukantoihin, sovellettavaa lainsäädäntöä ja sitä koskevaa EU:n tuomioistuimen oikeuskäytäntöä sekä ehdotettujen rajoitusten taloudellisia ja muita vaikutuksia. Asiantuntijakuulemisessa esiin tulleisiin lakiehdotusten kehittämistarpeisiin on esittelevän ministeriön toimesta pyritty löytämään toimivia ratkaisuja. Kokonaisuutena valiokunta kiittää valmisteluun osallistuneiden ministeriöiden yhteistyötä ja toimintaa asian valmistelussa.

Kaiken kaikkiaan valiokunta pitää ehdotetun sääntelyn tavoitteita asianmukaisina ja metsälain 10 c §:ään ehdotettujen ennalta ehkäisevien ja estävien toimenpiteiden valikoimaa riittävänä. Valiokunta toteaa, että rajattu pesintäaikainen puunkorjuun kielto ja metsänkäsittelyssä noudatettavat varotoimenpiteet tulee nähdä osana kansallista lintudirektiivin toimeenpanon kokonaisuutta, jossa peruslähtökohdan muodostaa edelleen luonnonsuojelulain mukainen suojelujärjestelmä. Ympäristövaliokunnan lausunnossa (YmVL 15/2026 vp) on käsitelty puunkorjuukiellon tavoitteita ja eri toteutusvaihtoehtojen vaikutuksia muun muassa aihetta koskevan tutkimuksen valossa. Ympäristövaliokunnan tavoin maa- ja metsätalousvaliokunta pitää metsälakiehdotukseen sisältyvää metsätyypiltään ja ajoitukseltaan täsmällisesti rajattua puunkorjuukieltoa esityksen tavoitteet ja sen yhteiskunnalliset vaikutukset huomioon ottaen asianmukaisesti mitoitettuna. Saamaansa lausuntopalautteeseen viitaten valiokunta katsoo, että puunkorjuukieltoa koskevaan sääntelyyn tarvitaan kuitenkin eräitä täsmennyksiä.

Puunkorjuukiellon kohteen määrittely

Ehdotetun metsälain 10 c §:n 2 momentin mukaan puunkorjuu on kiellettyä rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä sekä korvissa ja rantametsissä pohjoisessa Suomessa 1 päivän toukokuuta ja 31 päivän heinäkuuta välisenä aikana ja muualla Suomessa 15 päivän huhtikuuta ja 15 päivän heinäkuuta välisenä aikana. Säännöksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan reheväksi katsotaan ravinteisuustasoltaan lehdot, lehtomaiset kankaat ja tuoreet kankaat sekä rehevyydeltään vastaavat turvekankaat. Lehtipuuvaltaisella tarkoitetaan puolestaan metsää, jossa lehtipuiden osuus on yli 50 prosenttia puuston runkopuun kokonaistilavuudesta. Lehtipuuvaltaisen metsän vähimmäispinta-ala on käytännössä 0,5 hehtaaria. Näin rajattuna kiellon piirissä olevat alueet vastaavat lehtipuuvaltaisia metsiä erotuksena sekametsistä, joissa lehtipuiden osuus voi vaihdella pienialaisesti metsän sisällä.

Ympäristövaliokunnan lausunnossa (YmVL 15/2026 vp) on kiinnitetty huomiota siihen, ettei rehevän lehtipuuvaltaisen metsän vähimmäispinta-alasta ehdoteta säännöksiä, vaan asiaa kuvataan vain yksityiskohtaisissa perusteluissa. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä, että kohteen tunnistamisessa käytettävistä keskeisistä kriteereistä säädetään täsmällisesti etenkin, kun puunkorjuukiellon rikkomiseen liittyy rangaistavuus. Vähimmäispinta-alaa koskeva rajoitus on tällainen keskeinen kriteeri. Metsien kasvupaikkatyyppien tunnistamiseen on jo nykyisin kaikkien saatavilla kattavaa ohjeistusta, ja metsäalan ammattilaisten on tehtäviensä puolesta tunnistettava kasvupaikkatyypit maastossa. Puunkorjuukiellon kohteen tunnistamista ajatellen on tärkeää, että kohteen rajaus on riittävän selkeä ja kooltaan sellainen, että sitä voidaan metsänkäsittelyssä järkevästi käsitellä yhtenä kokonaisuutena.

Asiantuntijakuulemisessa on nostettu esiin tarve täsmentää puunkorjuukiellon piiriin kuuluvan korven määritelmää. Ehdotetun metsälain 10 c §:n säännöskohtaisten perustelujen mukaan korvella tarkoitetaan puustoista suota, jossa turvekerroksen paksuus on vähintään 30 senttimetriä ja pääpuulajeja ovat kuusi tai koivu, ja rantametsällä puolestaan vesistöjen varressa olevaa puustoista suojakaistaa, jonka leveys on 10 metriä. Korven määritelmään sisältyvällä turvekerroksen paksuutta koskevalla vaatimuksella on pyritty helpottamaan kiellon piirissä olevan alueen tunnistamista ja rajaamista maastossa. Tältä osin korven määritelmäksi on valittu geologinen määritelmä, sillä kasvitieteellisen määritelmän mukaisten ohutturpeisten korpien tunnistaminen voi olla joskus hyvin vaikeaa. Sen sijaan rantametsiin ei liitetä vastaavia ongelmia, sillä vesistöjen varressa sijaitsevan puustoisen suojakaistan tunnistamiseen, rajaamiseen ja asianmukaiseen huomioon ottamiseen ei liity samankaltaista tulkinnanvaraisuutta tai vaikeutta.

Ympäristövaliokunta toteaa lausunnossaan (YmVL 15/2025 vp), että yhdenmukainen 0,5 hehtaarin vähimmäispinta-alavaatimus myös korville on perusteltu ja tarkoituksenmukainen. Lisäksi eräissä lausunnoissa on kritisoitu sitä, ettei korven määritelmä vastaa kasvitieteellistä määritelmää. Maa- ja metsätalousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan reheviä lehtipuuvaltaisia metsiä ja korpia koskevan kiellon noudattaminen edellyttää, että kiellon piirissä olevat alueet ovat tunnistettavissa ja rajattavissa kohtuullisella varmuudella. Reheville lehtipuuvaltaisille metsille on perusteltua asettaa vähimmäispinta-ala, jotta ne voidaan erottaa sekametsistä, joissa lehtipuuosuus voi vaihdella pienialaisesti metsän sisällä. Myös kiellon piirissä olevalle korvelle on perusteltua määritellä vähimmäispinta-ala. Maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo, että tässä yhteydessä nimenomaan geologisen määritelmän

käyttäminen on korven tunnistamisen kannalta perusteltua. Maa- ja metsätalousvaliokunta tekee tätä koskevat ehdotuksensa jäljempänä.

Puunkorjuukiellon piirissä olevan kohteen vähimmäispinta-ala on perusteltua suhteuttaa myös hakkuiden ja metsänhoitotöiden suunnittelussa ja toteutuksessa käytettyjen käsittely-yksiköiden kokoon. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan käsittely-yksiköiden muodostamisessa käytettävän metsikkökuvion keskimääräinen koko on Etelä-Suomessa alle kaksi hehtaaria. Toisaalta käsittely-yksiköiden koko voi vaihdella merkittävästi. Jotta puunkorjuukiellon piirissä olevat alueet voidaan tunnistaa ja rajata luotettavasti ja jotta kielto voidaan sovittaa yhteen metsien hakkuiden suunnittelun ja toteutuksen kanssa, yli 0,5 hehtaarin vähimmäispinta-alaa voidaan pitää sekä rehevien lehtipuuvaltaisten metsien että korpien osalta perusteltuna. Lisäksi esityksen tavoitteiden kannalta on perusteltua, että puunkorjuukiellon piiriin kuuluvat alueet kattavat merkittävän osan linnustoltaan tiheimmistä alueista ja kiellolla on siten merkittävä vaikutus lintujen suojelulle. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta ehdottaa metsälakiehdotuksen 10 c §:n sääntelyä täsmennettäväksi jäljempänä esitetyllä tavalla.

Puun kuljettaminen puunkorjuukiellon piiriin kuuluvalla alueella

Metsälakiehdotuksen 10 c §:n mukaan puunkorjuukiellon piiriin kuuluvan alueen läpi saa kuljettaa korjattua puuta jo aiemmin käytössä ollutta metsäkoneen ajouraa pitkin käsittelyalueelta välivarastolle. Metsäkoneen ajoura on reitti, jota pitkin hakkuukone liikkuu puita kaadettaessa ja ajokone kuljettaa puutavaran metsästä välivarastolle. Koneen ajouran raivaamisessa on kyse esimerkiksi metsätien rakentamista vähäisempää häiriötä aiheuttavasta toimenpiteestä. Puunkorjuukiellon tarkoituksena on vähentää linnunpesien tahattoman tuhoutumisen mahdollisuutta. Kielto koskee niitä metsiä, joissa lintukanta on usein kaikkein tihein ja siten riski pesien tahattomalle tuhoutumiselle korkein. Suurin osa linnuista pesii puissa. Tästä syystä uusien ajourien tekemiseen liittyvästä puiden kaatamisesta voi seurata lintujen pesien tuhoutumista.

Asiantuntijakuulemisessa ehdotettua rajoitusta on kritisoitu. Myös ympäristövaliokunta on lausunnossaan (YmVL 15/2026 vp) kiinnittänyt asiaan huomiota. Uusien ajourien kieltäminen lievimmillään hankaloittaa käytännön toimintaa ja pahimmassa tapauksessa estää kokonaan puunkuljetuksen kiellon piiriin kuuluvien alueiden läheisyydessä sijaitsevilta kohteilta. Tämä voi johtaa pesintäaikaisen puunkorjuukiellon vaikutusten laajenemiseen myös rajoitusalueiden ulkopuolelle. Lisäksi valiokunnan saamissa lausunnoissa on katsottu, että ajouria koskevan säännöksen muotoilussa tulee korjatun puun kuljettamisen lisäksi sallia esimerkiksi metsätraktorin ajo tyhjänä puunkorjuukiellon piiriin kuuluvan alueen kautta. Toisaalta eräissä lausunnoissa on todettu, että koneiden kulku puunkorjuukiellon piirissä olevalla alueella tulee esityksen mukaisesti rajata vain jo aiemmin käytössä olleisiin ajouriin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan on perusteltua sallia uuden ajouran tekeminen silloin, kun se on välttämätöntä puunkorjuun tai muun metsien hoitamisen ja käyttämisen vuoksi eikä käytettävissä ole muita vaihtoehtoisia kulkureittejä maanomistussuhteiden tai luonnonolosuhteiden takia. Uusien ajourien tekeminen voi olla välttämätöntä myös vaihtoehtoisten kulkureittien käyttämiseen liittyvien erittäin merkittävien lisäkustannusten takia. Puunkorjuukiellon piiriin kuuluvilla alueilla vain puunkorjuu on kiellettyä rajoitusaikana. Muu metsänkäyttö- ja hoito on sen sijaan sallittua. Metsien hoitamiseen ja käyttämiseen luetaan

esimerkiksi terveys- ja kasvatuslannoitus, johon voi liittyä lannoitteen kuljettamista koneella ajouraa pitkin. Mikäli uusien ajourien tekeminen sallitaan, uudelta ajouralta kaadettavat puut tulee kuitenkin tarkastaa maastossa lähellä kaatoajankohtaa. Jos uuden ajouran tieltä kaadettavaksi suunnitellussa puussa havaitaan linnunpesä, jossa pesintä on käynnissä, puuta ei saa kaataa. Valiokunta katsoo, että uusien ajourien tekeminen ja ajourien käyttäminen myös tyhjien koneiden siirtämiseen on välttämätöntä sallia puunkorjuukiellon piirissä olevalla alueella, jos edellä mainitut ehdot täyttyvät eikä sellaista linnunpesää vahingoiteta, jossa pesintä on käynnissä. Valiokunta tekee tätä koskevat ehdotuksensa jäljempänä.

Ennalta ehkäisevät ja estävät toimenpiteet lintujen pesintäaikana

Valiokunnan saamissa lausunnoissa on kritisoitu metsänkäytön ja -hoidon sallimista muilla kuin kiellon piiriin kuuluvilla alueilla lintujen pesintäaikana. Valiokunta kiinnittää huomiota metsälakiehdotuksen 10 c §:n 1, 3 ja 4 momentin säännöksiin, jotka koskevat metsänkäyttöä alueilla, joilla puunkorjuu on lintujen pesintäaikana lähtökohtaisesti sallittua. Ehdotetussa metsälain 10 c §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi ennakkoarvioinnista ja linnuston huomioon ottamiseksi asianmukaisista ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä. Ennakkoarviointia ja asianmukaisia ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä edellytetään niin metsänhakkuun kuin muun metsänkäytön yhteydessä. Metsän hakkaajan on asianmukaisilla toimenpiteillä pyrittävä estämään lintulajin yksilöiden kuolema, pesien vahingoittuminen sekä sellainen häirintä, joka aiheuttaisi haittaa uhanlaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan ennakkoarvioinnin ja sen perusteella toteutettavien estävien toimenpiteiden laajuus ja tarvittavat toimenpiteet voivat vaihdella merkittävästi kohteesta ja toteutettavasta toimenpiteestä riippuen. Metsänhakkuiden lisäksi metsien hoitamiseen ja käyttämiseen luetaan myös muita työlajeja, joilla voi olla vaikutuksia linnustoon ja joissa lintujen suojelu tulee huomioida. Tästä syystä ennakkoarvioinnista ja estävistä toimista ei käytännössä voida laatia yksiselitteistä luetteloa jokaista soveltamistilannetta varten.

Metsälakiehdotuksen mukaan metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna tahallisena tekona eikä metsästyslain (615/1993) 37 §:n 1 momentissa säädetyn tai 50 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten rikkomisena, jos metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä on noudatettu metsälakiehdotuksen 10 c §:n ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että ennalta ehkäisevien ja estävien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että metsänomistajat ja metsäalan toimijat voivat ne käytännössä toteuttaa. Ympäristövaliokunta kiinnittää lausunnossaan (YmVL 15/2026 vp) huomiota siihen, että linnunpesien havaitseminen on maastossa vaikeaa ja vaatii osaamista, sillä useat linnut pyrkivät piilottamaan pesänsä. Keskeisenä tietolähteenä toimiva luonnonsuojelun tietojärjestelmä ei myöskään sisällä kattavaa tietoa eri lintulajien pesinnästä. Ympäristövaliokunnan mukaan edellä mainitut näkökohdat ovat merkityksellisiä, koska ne vaikuttavat samanaikaisesti lakiehdotuksen tavoitteiden toteutumiseen sekä käytännön sovellettavuuteen.

Asiantuntijakuulemisen ja valiokunnan saaman selvityksen perusteella on selvää, ettei metsälakiehdotuksen mukainen ennakkoarviointi voi perustua yksinomaan luonnonsuojelun

tietojärjestelmän tietoihin. Viime kädessä toimijoiden on luotettava maastossa tehtävään havainnointiin, jonka laajuus riippuu siitä, milloin puunkorjuu suoritetaan suhteessa lintujen pesintään ja toimitaanko sellaisella alueella, jossa tiedetään ennakkotietojen perusteella pesivän vähän lintuja. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan on olennaista, että suunnittelussa hyödynnetään kaikkia pesivään linnustoon liittyviä tietoja. Maastossa ennen puunkorjuuta tehtävä arviointi voidaan katsoa usein perustelluksi, kun hakkuu tapahtuu lintujen yleisimpänä pesintäaikana, eikä kyseessä ole metsätyyppi, jossa lintutiheyden tiedetään tavallisesti olevan alhainen. Tällöin maastossa tehtävässä arvioinnissa on syytä havainnoida lintujen pesiä ja merkitä havaittujen pesien sijainti puunkorjuusuunnitelmaan. Kielto vahingoittaa pesiä, joissa pesintä on käynnissä, koskee kaikkia lintulajeja. Näin ollen lintulajien tunnistamisella ei ole erityistä merkitystä, eikä arviointiin ole näin ollen tarpeellista liittää erityisiä ammattitaitovaatimuksia. Sen sijaan osaamisvaatimukset liittyvät ensisijaisesti kykyyn tunnistaa todennäköisiä pesäpuita ja maassa pesivien lajien pesäpaikkoja.

Lähtökohtaisesti metsälakiin ehdotettujen säännösten toimeenpano edellyttää tarkempaa ohjeistusta, yhtenäisiä käytäntöjä sekä paikkatietoaineistojen tukea. Ministeriön asetuksella on tarkoitus antaa tarkempia säännöksiä häirintäkiellosta harvalukuisten petolintujen pesien läheisyydessä sekä mahdollisesti myös linnuston arvioinnista ja ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä metsän hoitamisessa ja käyttämisessä. Linnuston ennakkoarvioinnin ja ennalta ehkäisevien toimenpiteiden toteuttamisen tueksi on tarkoitus julkaista myöhemmin käytännön ohjeistusta eri toimijoille. Lisäksi lintujen ja niiden pesien huomioon ottaminen on syytä kattavasti sisällyttää ammattimaisessa puunkorjuussa käytettyihin toiminnanohjausjärjestelmiin sekä yritysten sisäisiin puunkorjuun ohjeistuksiin. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan säännösten toimeenpanon tueksi valmistellaan käytännön opas linnuston huomioon ottamisesta metsänhakkuussa ja muussa metsänkäsittelyssä. Oppaan on tarkoitus toimia käytännönläheisenä työkaluna metsäsektorin eri toimijoille ja sen laadinta aloitetaan lain voimaantulon yhteydessä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tällainen opas laaditaan viipymättä, ja metsänomistajien sekä metsäalan toimijoiden sujuvasta tiedonsaannista huolehditaan käytännössä myös Suomen metsäkeskuksen puunkorjuukiellon piiriin kuuluvaa aluetta koskevaa ilmoitusvelvollisuutta laajemmin.

Toimijoiden oikeus salassa pidettäviin lajitietoihin

Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota salassa pidettävien lajitietojen saatavuuteen ja toisaalta metsäalan toimijoiden mahdollisuuteen paljastaa toisilleen niiden käytettävissä olevia lajitietoja vaitiolovelvollisuuden estämättä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain, (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, 24 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja uhanalaisista eläin- tai kasvilajeista tai arvokkaiden luonnonalueiden suojelusta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi kysymyksessä olevan eläin- tai kasvilajin tai alueen suojelun. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yksityisten tahojen oikeus saada salassa pidettäviä lajitietoja on nykyisin voinut perustua ensinnäkin julkisuuslain 24 §:n 14 kohtaan. Kyseinen säännös jättää viranomaiselle harkintaa sen suhteen, vaarantaako tietojen luovuttaminen lajisuojelun. Toiseksi yksityiset tahot ovat voineet käytännössä saada salassa pidettävät tiedot vasta hallintoasian vireilletulon jälkeen eli metsänkäyttöilmoituksen tekemisen jälkeen. Tämä käytäntö on perustunut julkisuuslain 11 §:ssä säädettyyn asianosaisen tiedonsaantioikeuteen. Jos tiedot luovutetaan vasta metsänkäyttöilmoituksen tekemisen jälkeen,

viivästyksestä aiheutuu maanomistajille ja metsäalan toimijoille ylimääräisiä kustannuksia. Valiokunta on edellä käsitellyt luonnonsuojelulakiehdotuksen 120 §:n 3 momentin säännöstä, jonka tarkoituksena on sallia salassa pidettävien tietojen luovuttaminen luonnonsuojelun tietojärjestelmästä metsäalan välttämättömiin tarpeisiin metsälain 10 c §:n säännösten soveltamista varten.

Metsälakiehdotuksen 10 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi maanomistajan, hakkuuoikeuden haltijan ja näiden lukuun toimivan palveluntarjoajan oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä metsäkeskukselta ne tiedot, jotka on tallennettu Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmään ja jotka ovat välttämättömiä lakiehdotuksen 10 c §:n säännösten huomioon ottamiseksi toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa. Valiokunta pitää ehdotettua metsälain 10 d §:n säännöstä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena, jotta maanomistajat, hakkuuoikeuden haltijat sekä niiden lukuun toimivat saavat linnuston huomioon ottamiseksi välttämättömät tiedot toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta varten riittävän varhaisessa vaiheessa. Valiokunta korostaa maanomistajan tiedonsaantioikeutta, jotta tämä saa riittävän varhaisessa vaiheessa tietoonsa ne seikat, jotka vaikuttavat hakkuuseen tai muuhun metsänkäsittelyyn hänen alueellaan. Metsätietolakiehdotuksen 12 §:n säännös salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta maanomistajalle digitaalisena palveluna on kannatettava. Tietojen luovuttamisesta muille kuin maanomistajalle säädettäisiin metsätietolakiehdotuksen 13 a §:ssä.

Julkisuuslain 23 §:n 2 momentin mukaan sillä, jolle viranomainen on ilmoittanut julkisuus- tai salassapito-olettaman sisältävän salassapitosäännöksen osoittamissa rajoissa tietoja, jotka ovat yleisöltä salassa pidettäviä, on vaitiolovelvollisuus. Esityksessä metsätietolain 13 c §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan vaitiolovelvollisuus ei koske maanomistajaa, hakkuuoikeuden haltijaa ja sitä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, jos nämä tahot ovat saaneet samaa kiinteistöä tai muuta aluetta koskevat samat salassa pidettävät tiedot metsäkeskukselta, luonnonsuojelun valtion viranomaiselta tai luonnonsuojelun asiantuntijaviranomaiselta. Lisäksi edellytetään, että nämä tahot ovat ensin tarkistaneet metsäkeskukselta tai edellä tarkoitetuilta viranomaisilta, että toinenkin taho on saanut samat salassa pidettävät tiedot. Tällöin mainitut tahot eivät ole vaitiolovelvollisia toisiaan kohtaan. Ehdotettua poikkeussäännöstä pidetään pykälän yksityiskohtaisten perustelujen mukaan tarpeellisena sen vuoksi, etteivät eri toimijat saa julkisuuslain 23 §:n 2 momentin mukaan ilmaista toisilleen salassa pidettävää tietoa siinäkään tapauksessa, että kyseisille tahoille on luovutettu sama salassa pidettävä tieto.

Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esiin, että toisen tahon saamien tietojen varmistaminen tiedot luovuttaneelta viranomaiselta koetaan hankalana ja käytännölle vieraana menettelynä. Valiokunta katsoo, että vaatimus viranomaiselta saatujen salassa pidettävien tietojen suojaamisesta vaitiolovelvollisuudella on sinänsä perusteltua. Kaikki salassa pidettävä tieto on suojattava erittäin hyvin. Esityksessä ehdotettujen metsälain 10 c §:n säännösten toimeenpano voi kuitenkin edellyttää salassa pidettävän lajitiedon käsittelyä useamman tahon toimesta jo metsänkäsittelyä suunniteltaessa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan eri tahojen riittävä tiedonsaanti ja keskinäinen tiedonluovutus voidaan järjestää metsätietolain 13 c §:ssä esitetyn tavan lisäksi lisäksi kahdella vaihtoehtoisella tavalla.

Tietojen luovuttaminen metsätietojärjestelmästä eri toimijoiden välillä on järjestettävissä siten, että ne tahot, jotka tarvitsevat samaa kiinteistöä tai muuta aluetta koskevia samoja salassa pidettäviä tietoja, tekevät yhdessä tietopyynnön Suomen metsäkeskukselle. Tällöin päätöksen tietojen luovuttamisesta kaikkia hakemuksen osapuolia koskien tekee metsäkeskus. Yhteisen hakemuksen tehneillä ja siihen päätöksen saaneilla on välittömästi tieto siitä, että toisillakin osapuolilla on samat salassa pidettävät tiedot. Tällöin ei metsätietojärjestelmästä saadun tiedon osalta ole tarpeen toimia ehdotetun vaitiolovelvollisuutta koskevan metsätietolain 13 c §:n mukaisesti, mutta pykälän poikkeusta vaitiolovelvollisuuteen voidaan soveltaa. Valiokunta ehdottaa jäljempänä tähän liittyen täsmennystä metsätietolakiehdotukseen.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan on olemassa kolmas vaihtoehtoinen toimintatapa, jossa salassa pidettävää tietoa pyytää ja sitä käsittelee ainoastaan hakkuu- tai muuta toimenpidesuunnitelmaa laativa taho. Lajitietojen salassapito ei muodosta estettä sille, että hakkuu- tai muuhun toimenpidesuunnitelmaan rajataan selkeästi alueet, joilla toimenpiteitä ei tehdä ja joilla ei saa kulkea. Rajauksen perusteena olevaa salassa pidettävää lintulajitietoa ei tällöin merkitä asiakirjaan, jos se on tarkoitus luovuttaa edelleen toiselle sopimuskumppanille. Esityksen tavoitteiden kannalta olennaisinta on, että salassa pidettävä tieto on sillä, joka tekee hakkuusuunnitelman tai muuta toimenpidettä koskevan suunnitelman. Tämä taho voi merkitä suunnitelmaan rajoitusalueet ja kokonaan hakkuiden ulkopuolelle jätettävät kohteet sekä alueet, joilla puunkorjuu ja metsänhoitotoimenpiteet on kielletty. Tällainen toimintatapa ei edellytä metsätietolakiehdotuksen 13 c §:n vaitiolovelvollisuutta koskevien poikkeussäännösten soveltamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että metsänhakkuun tai muun toimenpiteen osapuolten käytettävissä on useita vaihtoehtoisia toimintatapoja varmistaa riittävä ja oikea-aikainen tiedonsaanti.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki metsälain muuttamisesta

10 c §. Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi puunkorjuukiellosta, jota sovelletaan rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä sekä korvissa ja rantametsissä pohjoisessa Suomessa 1 päivän toukokuuta ja 31 päivän heinäkuuta välisenä aikana ja muualla Suomessa 15 päivän huhtikuuta ja 15 päivän heinäkuuta välisenä aikana. Valiokunta ehdottaa säännöksen täsmentämistä siten, että korjuukiellon piiriin kuuluvan korven ja rehevän lehtipuuvaltaisen metsän vähimmäispinta-ala on yli 0,5 hehtaaria. Puunkorjuukieltoa sovelletaan yli 0,5 hehtaarin kohteissa. Ehdotettu vähimmäispinta-ala perustuu metsän keskimääräiseen käsittely-yksikkökokoon siten, että esityksen tavoitteiden mukaisesti merkittävä osuus linnustoltaan runsaista kohteista valikoituu puunkorjuukieltoalueiksi. Toisaalta ehdotettu vähimmäispinta-ala on riittävä turvaamaan mahdollisuuden tunnistaa tällainen kohde maastossa ja rajata se metsänkäsittelytoimenpiteiden ulkopuolellle.

Pykälän 2 momentin yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan korvella tarkoitetaan puustoista suota, jossa turvekerroksen paksuus on vähintään 30 senttimetriä ja pääpuulajeja ovat kuusi tai

koivu. Tästä niin kutsutusta geologisesta määritelmästä ei ole ehdotettu säädettäväksi laissa tai asetuksessa, vaan määrittely on ollut tarkoitus jättää ohjeistuksen ja sen käytännön soveltamisen varaan.Valiokuntakäsittelyssä on kuitenkin ehdotettu korven tunnistamista kasvitieteelliseen määritelmään perustuen, jolloin tunnistaminen tapahtuu turvekerroksen paksuudesta riippumatta suokasvillisuuden peittävyyden ja pääpuulajin perusteella. Valiokunta pitää tärkeänä, että ensinnäkin korven määritelmän tulee olla sellainen, että korven tunnistaminen on maastossa toimijoille mahdollisimman selkeää ja yksiselitteistä. Toisekseen asia tulee pysyvästi ratkaista siten, ettei korven määritelmän sisällöstä jää epäselvyyttä. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttiin säännöstä, jonka mukaan korvella tarkoitetaan puustoista suota, jossa turvekerroksen paksuus on vähintään 30 senttimetriä ja pääpuulajeja ovat kuusi tai koivu.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan puunkorjuukieltoalueelle ei saa tehdä uutta ajouraa, vaan alueen kautta saa kuljettaa puuta aikaisemmin käytössä ollutta ajouraa pitkin. Ensinnäkin valiokunta ehdottaa pykälän 2 momenttia muutettavaksi siten, että momentissa tarkoitetun alueen läpi saa puunkorjuukiellon aikana sekä kulkea että kuljettaa korjattua puuta ajouraa pitkin käsittelyalueelta välivarastolle. Tällöin puunkorjuukieltoalueen kautta saa kulkea aikaisemmin käytössä olevaa ajouraa pitkin myös muussa puunkorjuun kannalta tarpeellisessa tarkoituksessa kuin puunkuljetusta varten. Lisäksi ajouraa pitkin saa kulkea muussa metsänkäytön- ja hoidon tarkoituksessa. Toiseksi valiokunta ehdottaa, että puunkorjuukieltoalueelle saa kiellon aikana tehdä uuden ajouran. Edellytyksenä on kuitenkin, että uuden ajouran tekeminen on välttämätöntä puunkorjuukieltoalueen tai sen läheisyydessä olevien metsien hoitamiseen ja käyttämiseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja ajouran tekemisessä pyritään varmistamaan, ettei sellaisia pesiä vahingoiteta, joissa pesintä on käynnissä.

Valiokunta ehdottaa 5 momenttiin teknistä täsmennystä. Säännöksen mukaan metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna tahallisena tekona eikä metsästyslain nojalla annettujen rauhoitussäännösten rikkomisena, jos metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä on noudatettu pykälän 1—4 momentissa ja 7 momentin nojalla säädettyjä velvoitteita. Pykälän 6 momentin mukaan linnuston ennakkoarvioinnista ja ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä voidaan antaa tarkempia säännöksiä ministeriön asetuksella. Näin ollen 5 momentissa on tarpeen viitata myös 6 momentin nojalla annettuihin säännöksiin.

3. Laki Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.

13 §. Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely. Pykälässä säädetään metsätietojärjestelmän tietojen luovuttamisessa noudatettavasta menettelystä. Sen 1 momentin mukaan tietojen luovuttamista haetaan kirjallisesti Suomen metsäkeskukselta. Valiokunta on edellä tässä mietinnössä kuvannut metsän käyttö- ja hoitotoimenpiteiden osapuolen tiedonsaantia ja keskinäistä tiedonluovutusta koskevia toimintavaihtoehtoja. Ensinnäkin osapuolet voivat tehdä erilliset tietopyynnöt Suomen metsäkeskukselle, jolloin metsätietolakiehdotuksen 13 c §:n 2 momentin vaitiolovelvollisuutta koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi osapuolten väliseen tietojenvaihtoon. Kuten edellä on todettu, vaihtoehtoisesti hakkuu- tai muu toimenpidesuunnitelma laaditaan siten, että salassa pidettäviä lajitietoja hakee ja niitä käsittelee ainoastaan suunnitelman laativa taho. Kolmantena vaihtoehtona on, että useampi taho hakee

yhdessä tietojen luovuttamista, jos näiden tietotarpeet liittyvät läheisesti toisiinsa. Tällöin yhteisen hakemuksen tehneillä ja siihen päätöksen saaneilla on välittömästi tieto siitä, että kaikilla on samat salassa pidettävät tiedot. Näin ollen metsätietolakiehdotuksen 13 c §:n 2 momentin säännökset metsäkeskukselta tapahtuvasta erillisestä tiedonsaannin varmistuksesta eivät tule sovellettaviksi. Valiokunta ehdottaa tähän liittyen säännöksen täsmentämistä siten, että siitä käy ilmi mahdollisuus tehdä yhteinen tietopyyntö metsäkeskukselle. Valiokunnan ehdottamana täsmennys ei estä eri tahoja tekemästä tietopyyntöjä erillisillä hakemuksilla, jos tämä on niille tarkoituksenmukainen menettely, eikä erillisten tietopyyntöjen käsittelyn yhdistämistä metsäkeskuksessa hallintolain (434/2003) 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 30/2026 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 30/2026 vp sisältyvät 1. ja 3. lakiehdotuksen. ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

metsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan metsälain (1093/1996) 2 a §:n 7 kohta ja 7 a §:n 2 momentti. sellaisina kuin ne ovat, 2 a §:n 7 kohta laissa 1085/2013 ja 7 a §:n 2 momentti laeissa 1085/2013 ja 20/2023, sekä

lisätään 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, uusi 8 kohta, lakiin uusi 10 c ja 10 d § sekä 18 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 520/2002, 552/2004 ja 1085/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 a §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

— —

7) *metsän hakkaajalla* maanomistajaa tai silloin kun hakkuuoikeus on luovutettu toiselle taholle, hakkuuoikeuden haltijaa;

8) *pohjoisella Suomella* Lapin maakunnan sekä Kuusamon, Pudasjärven, Taivalkosken, Hyrynsalmen, Puolangan ja Suomussalmen kuntien muodostamaa aluetta.

7 a §

Maanomistajan ja metsäkeskuksen ilmoitusvelvollisuus

— —

Metsäkeskuksen on ilmoitettava välittömästi maanomistajalle, tiedossaan olevalle maanomistajan edustajalle ja metsänhakkuuoikeuden haltijalle, jos metsäkeskukselle on toimitettu metsänkäyttöilmoitus, johon sisältyvällä käsittelyalueella tai sen läheisyydessä on tai sitä koskee metsäkeskuksen tiedossa oleva:

1) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu erityisen tärkeä elinympäristö;

2) 10 c §:n 2 momentissa tarkoitettu alue;

3) luonnonsuojelulaissa tarkoitettua erityisesti suojeltavan eliölajin tai suojellun luontotyypin esiintymää koskeva päätös, uusina tavattujen eliölajien suojelua koskeva päätös, erityisesti suojeltavan eliölajin avustettua leviämistä koskeva päätös tai hyvittämisalueen rajauspäätös;

4) Natura 2000 -verkostoon sisältyvä alue; tai

5) muu kuin 1—4 kohdassa tarkoitettu, niitä vastaava viranomaisen toimittamaan päätökseen perustuva kohde.

— —

10 c §

Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

Ennen puunkorjuuta metsän hakkaajan on arvioitava käsittelyalueen linnustoa metsätyypin, metsän iän ja muiden saatavissa olevien tietojen perusteella. Arvioinnissa tulee hyödyntää luonnonsuojelun tietojärjestelmään tallennettuja tietoja. Metsän hakkaajan on arvioinnin perusteella toteutettava asianmukaiset ennalta ehkäisevät toimenpiteet, joilla pyritään estämään lintulajin yksilöiden kuolema ja pesien vahingoittuminen sekä sellainen häirintä, joka aiheuttaisi haittaa uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle. Samoin metsän hoitamiseen ja käyttämiseen liittyvien muiden toimenpiteiden yhteydessä toimenpiteen toteuttajan on arvioitava käsittelyalueen linnustoa ja toteutettava asianmukaiset ennalta ehkäisevät toimenpiteet linnuston huomioon ottamiseksi.

Puunkorjuu on kiellettyä sellaisissa korvissa ja rehevissä lehtipuuvaltaisissa metsissä,~~sekä korvissa~~joiden pinta-ala on yli 0,5 hehtaaria, ~~ja~~sekä rantametsissä pohjoisessa Suomessa 1 päivän

toukokuuta ja 31 päivän heinäkuuta välisenä aikana ja muualla Suomessa 15 päivän huhtikuuta ja 15 päivän heinäkuuta välisenä aikana. Korvella tarkoitetaan tässä momentissa puustoista suota, jossa turvekerroksen paksuus on vähintään 30 senttimetriä ja pääpuulajeja ovat kuusi tai koivu. Tässä momentissa tarkoitetun alueen läpi saa ~~kuitenkin~~ puunkorjuukiellon aikana kulkea sekä kuljettaa korjattua puuta ~~jo aiemmin käytössä ollutta~~ ajouraa pitkin käsittelyalueelta välivarastolle. Kyseisenä aikana alueelle saa tehdä uuden ajouran vain, jos se on välttämätöntä metsien hoitamiseen ja käyttämiseen liittyvien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja jos ajouran tekemisessä pyritään varmistamaan, ettei vahingoiteta sellaisia pesiä, joissa pesintä on käynnissä.

Jos käsittelyalueella havaitaan suunnitteluvaiheessa taikka metsän hoitamiseen ja käyttämiseen liittyvien toimenpiteiden yhteydessä linnunpesä, jossa pesintä on käynnissä, on toimenpiteet toteutettava niin, että pesää ei vahingoiteta. Puunkorjuun yhteydessä on lisäksi 2 momentissa tarkoitettuina ajanjaksoina säästettävä edellisen puusukupolven isot haavat, kolopuut sekä pystylahopuut.

Metsän hoitaminen ja käyttäminen on kiellettyä harvalukuisten petolintujen pesien läheisyydessä, jos siitä voi aiheutua sellaista häirintää, joka johtaa pesinnän keskeytymiseen, jollei siihen ole myönnetty luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla poikkeuslupaa.

Metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna tahallisena tekona eikä metsästyslain (615/1993) 37 §:n 1 momentissa säädetyn tai 50 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten rikkomisena, jos metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä on noudatettu tämän pykälän 1—4 momentissa ~~ja~~sekä 6 ja 7 momentin nojalla säädettyjä velvoitteita.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä linnuston arvioinnista ja ennalta ehkäisevistä toimenpiteistä metsän hoitamisessa ja käyttämisessä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 4 momentissa tarkoitetuista harvalukuisista petolintulajeista, petolintujen pesien läheisyyttä koskevista etäisyyksistä ja kiellon ajankohdasta eri petolintujen osalta.

10 d §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Maanomistajalla, hakkuuoikeuden haltijalla ja sillä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada metsäkeskukselta ne tiedot, jotka on tallennettu Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmään ja jotka ovat välttämättömiä tämän lain 10 c §:ssä säädetyn huomioon ottamiseksi toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

18 §

Metsärikos ja metsärikkomus

— —

Jollei teosta muualla laissa säädetä yhtä ankaraa tai ankarampaa rangaistusta, metsärikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 10 c §:n 2 momentissa säädettyä puunkorjuuta koskevaa kieltoa tai mainitun pykälän 3

momentissa säädettyä velvoitetta kasvatushakkuun ja uudistushakkuun yhteydessä säästää edellisen puusukupolven isot haavat, kolopuut sekä pystylahopuut.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

2.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (9/2023) 82 § sekä
lisätään 70 §:ään, sellaisena kun se on osaksi laissa 422/2024, uusi 6 momentti ja 120 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 802/2025, uusi 3 momentti seuraavasti:

70 §

Eläinlajien rauhoitus

— —

Metsien hoitamisen ja käyttämisen rajoituksista linnuston huomioon ottamiseksi säädetään 1 ja 3 momentin lisäksi metsälain 10 c §:ssä.

82 §

Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä

Poiketen siitä, mitä 70 ja 74 §:ssä säädetään, aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai tavanomaiseen rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus ei kuitenkaan koske 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan lintulajien osalta 70 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun häirintään, jos häirinnästä ei aiheudu haittaa uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle.

120 §

Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja.

— —

Maanomistajalla, hakkuuoikeuden haltijalla ja sillä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada luonnonsuojelun tietojärjestelmästä tiedot, jotka ovat välttämättömiä metsälain 10 c §:ssä säädetyn huomioon ottamiseksi toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

3.

Laki

Suomen metsäkeskuksen metsätietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Suomen metsäkeskuksen tietojärjestelmästä annetun lain (419/2011) 13 § ja 13 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 493/2021, sekä

lisätään lakiin siitä lailla 66/2018 kumotun 12 §:n tilalle uusi 12 § ja 13 c §:ään, sellaisena kuin se on laissa 66/2018, uusi 2 momentti seuraavasti:

12 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen maanomistajalle digitaalisena palveluna

Metsäkeskuksen on tehtävä päätös maanomistajan hyväksymisestä metsäkeskuksen digitaalisen palvelun käyttäjäksi, jos salassa pidettäviä tietoja annetaan katseluyhteyden avulla tai muuten sähköisesti toistuvasti maanomistajalle.

Rekisteröinti tulee peruuttaa, jos maanomistaja ei noudata rekisteröintiä koskevaan päätökseen liitettyjä ehtoja tai rajoituksia.

13 §

Tietojen luovuttaminen ja sitä koskeva menettely.

Tietojen luovuttamista haetaan kirjallisesti metsäkeskukselta. Useampi taho voi hakea tietojen luovuttamista yhdessä, jos niiden tietotarpeet liittyvät läheisesti toisiinsa.

Ennen salassa pidettävien tietojen luovuttamista metsäkeskuksen on pyydettävä yksityiseltä luovutuksensaajalta selvitys siitä, kuinka luovutettujen tietojen käyttö ja suojaus on tarkoitus järjestää. Selvitys on annettava kirjallisesti ja siinä on ilmoitettava, kuinka luovutettavien tietojen hallinnollinen ja fyysinen turvallisuus sekä henkilöstö-, tietoliikenne-, ohjelmisto-, tietoaineisto-, käyttö- ja laitteistoturvallisuus on tarkoitus varmistaa. Selvitys voidaan pyytää myös luovutettaessa henkilötietoja sivulliselle. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske sellaista yksityistä luovutuksensaajaa, jonka toiminta ei ole ammattimaista.

Tietojen luovuttamista koskevaan päätökseen on liitettävä tietojen suojaamiseksi tarpeelliset tietojen käytön ehdot ja rajoitukset.

13 a §

Digitaalista palvelua ja teknisen rajapinnan avaamista koskevat päätökset yksityiselle.

Metsäkeskuksen on tehtävä päätös luovutuksensaajan hyväksymisestä metsäkeskuksen digitaalisen palvelun käyttäjäksi (*rekisteröintipäätös*), jos julkisia henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja annetaan katseluyhteyden avulla tai muuten sähköisesti toistuvasti metsätalouteen liittyvää kaupallista tai muuta hyväksyttävää yksityistä käyttötarkoitusta varten. Rekisteröintipäätös on tehtävä myös luovutettaessa tietoja teknisen rajapinnan avulla.

— —

13 c §

Luovutettujen tietojen käyttö

— —

Poiketen siitä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n 2 momentissa säädetään, maanomistajaa, hakkuuoikeuden haltijaa ja sitä, joka niiden lukuun suunnittelee tai toteuttaa metsien hoitoon ja käyttöön liittyviä toimenpiteitä, ei koske vaitiolovelvollisuus, jos nämä tahot ovat saaneet samaa kiinteistöä tai muuta aluetta koskevat samat salassa pidettävät tiedot metsäkeskukselta, luonnonsuojelun valtion viranomaiselta tai luonnonsuojelun asiantuntijaviranomaiselta. Lisäksi edellytetään, että nämä tahot ovat ensin tarkistaneet metsäkeskukselta tai edellä tarkoitetuilta viranomaisilta, että toinenkin taho on saanut samat salassa pidettävät tiedot. Mainitut tahot eivät tällöin ole vaitiolovelvollisia toisiaan kohtaan.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Metsäkeskus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja digitaalisen palvelun ja teknisen rajapinnan avulla kuitenkin vasta 18 kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Valiokunnan mietintö MmVM 9/2026 vp

_____

Helsingissä 19.5.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ritva Elomaa ps
varapuheenjohtaja Anne Kalmari kesk
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Helena Marttila sd (osittain)
jäsen Anders Norrback r
jäsen Piritta Rantanen sd (osittain)
jäsen Timo Suhonen sd (osittain)
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Petri Huru ps
varajäsen Ari Koponen ps (osittain)
varajäsen Jari Koskela ps
varajäsen Arto Satonen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Susanna Paakkola

Vastalause

Perustelut

Hallituksen esitys metsälain päivittämiseksi lintujen pesimäaikaisten hakkuiden osalta on tullut ajankohtaiseksi EU-tuomioistuimen elokuussa 2025 tekemän Voore Mets -päätöksen vuoksi. Kuten moni valiokunnan kuulema asiantuntija on huomauttanut, tämä hallituksen esitys ei ole linjassa tuon päätöksen kanssa, sillä Voore Mets päätöksen mukaan pesinnän häirinnän kielto koskee kaikkia lintuja ja lintulajeja.

Erittäin painavina on pidettävä esimerkiksi Luontopaneelin ja Suomen ympäristökeskuksen lausuntoja, joiden mukaan esitys ei täytä lintudirektiivin vaatimuksia ja vaatii merkittäviä tiukennuksia pesimäaikaisten hakkuiden osalta. Kaikkein selkein ja yksinkertaisin tapa säätää asiasta olisi ulottaa pesimäaikaisten hakkuiden kielto kaikkiin metsiin.

Luontopaneeli huomauttaa myös, että etenkin runsaimmat lehti- ja sekametsät sekä rehevät kuusikot tulisi korkealla prioriteetilla rajata pesimäaikaisten hakkuiden ulkopuolelle. Esityksen perusteluissa todetaan, että pesimäaikaiset hakkuut on haluttu ulottaa kaikkein runsaslintuisimpiin metsiin. Hallituksen esityksen mukaiset rehevät lehtimetsät, korvet ja rantametsät ovat kuitenkin vain pieni osa runsaslintuisimmista metsistä, eli edes rajallinen esityksen oma tavoite ei esitetyllä sääntelyllä toteudu.

Pesimäaikaisten hakkuiden kielto kaikissa metsissä olisi selkein ja vahvimmin lintudirektiivin kanssa linjassa oleva tapa säätää asiasta. Samalla vältettäisiin esitykseen sisältyvät ongelmat, joita usea valiokunnan lausunnonantaja on tuonut esiin. Esitykseen sisältyy edelleen merkittäviä epäselvyyksiä siitä, millaisin tavoin hakkuista vastuussa oleva taho voi varmistua siitä, että linnuston tilannetta on tarkasteltu ja selvitetty riittävällä tasolla.

Esityksen 10 c § mukaan ennen puunkorjuuta metsän hakkaajan on arvioitava käsittelyalueen linnustoa metsätyypin, metsän iän ja muiden saatavissa olevien tietojen perusteella. Arvioinnissa tulee hyödyntää luonnonsuojelun tietojärjestelmään tallennettuja tietoja. Metsän hakkaajan on arvioinnin perusteella toteutettava asianmukaiset ennalta ehkäisevät toimenpiteet, joilla pyritään estämään lintulajin yksilöiden kuolema ja pesien vahingoittuminen sekä sellainen häirintä, joka aiheuttaisi haittaa uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle.

Se, millaiset toimet katsotaan riittäviksi arvioinnin perusteella toteutettavaksi ennaltaehkäiseviksi toimiksi on edelleen epäselvää ja asettaa epäselvän oikeustilan metsän hakkuista vastuussa oleville tahoille.

Samaan aikaan on edelleen myös syytä huomioida, että 10 c § vaatimus on monella tavalla ongelmallinen lintudirektiivin ja EU-tuomioistuimen Voore Mets -ratkaisun kannalta. Erityisen tarkkaan olisi huomioitava se, kuten esimerkiksi Birdlife on lausunnossaan huomauttanut, että pesien havaitseminen on hyvin vaikeaa. Sen toteaminen ettei pesintöjä alueella ole esimerkiksi viikkoja ennen hakkuuta, on mahdotonta.

Valiokunnan mietintö MmVM 9/2026 vp
Vastalause

Niin EU-oikeuden ja lintujen suojelun kuin myös metsänomistajien ja metsän käsittelijän oikeuksien ja velvollisuuksien kannalta selkeintä on kieltää hakkuut kaikkialla lintujen pesimäaikaan.

Valiokunta päätyi asian palattua valiokunnan käsittelyyn muuttaa 10 c § myös korven määritelmän osalta. Emme kannata tätä pykälään lisättyä määritelmää.

Valiokunnalle lausuntonsa antaneista asiantuntijoista esimerkiksi BirdLife ja Suomen luonnonsuojeluliitto huomauttivat, että valiokunnan muutosesityksen mukainen geologinen määritelmä ei vastaa luontotyyppien tulkintasuosituksia. Maa- ja metsätalousministeriö puolestaan totesi vastineessaan, että kasvitieteellisen määritelmän käyttäminen korven määrittelyssä on tarkoituksenmukaista. Korven kasvitieteellinen määritelmä on sama, jota Metsäkeskus käyttää erityisen arvokkaiden, rehevien korpien rajaamisessa, joten emme näe perusteluja muuttaa korven määritelmää tässä yhteydessä.

Esityksen mukainen luonnonsuojelulain 82 §:n muutos on epäselvä ja sisältää riskejä luonnon tilan heikkenemisen kannalta, joten muutosta ei tulisi tehdä. 82 §:ään kohdistuvan muutoksen mukaan poikkeusta rauhoituksesta sovellettaisiin aiempaa laajemmin myös lintulajeihin. Valiokunnan saamien asiantuntijalausuntojen mukaan 82 §:n muutos heikentäisi lintujen suojelua ja myös uhanalaisten lintulajien suojaa nykyisestä. Siksi emme voi muutosta kannattaa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 1. ja 2. lakiesitys hyväksytään muutettuina. ***(Vastalauseen muutosehdotukset)*** *ja*

että 3. lakiesitys hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena.

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

metsälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan metsälain (1093/1996) 2 a §:n 7 kohta ja 7 a §:n 2 momentti. sellaisina kuin ne ovat, 2 a §:n 7 kohta laissa 1085/2013 ja 7 a §:n 2 momentti laeissa 1085/2013 ja 20/2023, sekä

Valiokunnan mietintö MmVM 9/2026 vp
Vastalause

lisätään 2 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1085/2013, uusi 8 kohta, lakiin uusi 10 c ja 10 d § sekä 18 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 520/2002, 552/2004 ja 1085/2013, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 a §

Määritelmät

(Kuten MmVM)

7 a §

Maanomistajan ja metsäkeskuksen ilmoitusvelvollisuus

(Kuten MmVM)

10 c §

Metsän hoitamisen ja käyttämisen rajoitukset linnuston huomioon ottamiseksi

(1 mom. kuten MmVM)
Puunkorjuu on kiellettyä ~~rehevissä lehtipuuvaltaisissa~~ kaikissa metsissä, ~~sekä korvissa ja rantametsissä~~ pohjoisessa Suomessa 1 päivän toukokuuta ja 31 päivän heinäkuuta välisenä aikana ja muualla Suomessa 15 päivän huhtikuuta ja 15 päivän heinäkuuta välisenä aikana. Tällaisen alueen läpi saa kuitenkin kulkea sekä kuljettaa korjattua puuta jo aiemmin käytössä ollutta ajouraa pitkin käsittelyalueelta välivarastolle.
(3 mom. kuten MmVM)
(4 mom. kuten MmVM)
~~Metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä tapahtuvaa lintulajin yksilön tappamista tai häiritsemistä taikka lintujen pesien tai munien vahingoittamista ei pidetä luonnonsuojelulain 70 §:ssä tarkoitettuna tahallisena tekona eikä metsästyslain (615/1993) 37 §:n 1 momentissa säädetyn tai 50 §:n 2 momentin nojalla annettujen säännösten rikkomisena, jos metsän hoitamisen ja käyttämisen yhteydessä on noudatettu tämän pykälän 1—4 momentissa 7 momentin nojalla säädettyjä velvoitteita.~~
(6 mom. kuten MmVM)
(7 mom. kuten MmVM)

10 d §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

(Kuten MmVM)

Valiokunnan mietintö MmVM 9/2026 vp
Vastalause

18 §

Metsärikos ja metsärikkomus

(Kuten MmVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten MmVM)

2.

Laki

luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonsuojelulain (9/2023) 82 § sekä
lisätään 70 §:ään, sellaisena kun se on osaksi laissa 422/2024, uusi 6 momentti ja 120 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 802/2025, uusi 3 momentti seuraavasti:

70 §

Eläinlajien rauhoitus

(Kuten MmVM)

~~82 §~~

~~*Yleispoikkeus eräistä rauhoitussäännöksistä*~~

~~Poiketen siitä, mitä 70 ja 74 §:ssä säädetään, aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai tavanomaiseen rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamasta tai häiritsemästä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.~~

~~Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus ei kuitenkaan koske 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Edellä 1 momentissa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan lintulajien osalta 70 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun häirintään, jos häirinnästä ei aiheudu haittaa uhanalaisen ja harvalukuisen lintulajin lisääntymiselle tai muutoin merkittävää haittaa lintulajin kannan tyydyttävän tason ylläpitämiselle tai saattamiselle kyseiselle tasolle.~~

120 §

Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja.

(Kuten MmVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten MmVM)

Helsingissä 19.5.2026

Tiina Elo vihr
Veronika Honkasalo vas